

30 let

**glasbene
šole
postojna**

postojna, 1977

GLASBENA
ŠOLA
V
POSTOJNI
1947-1977

Postojna 1977

*V počastitev 40-letnice
ustanovnega kongresa KPS
40 let prihoda tovariša Tita
na čelo KPJ in njegovega
85.rojstnega dne*

Pokroviteljstvo: predsednik Skupščine
občine Postojna, ing. Zvone Nastran

OB 30-LETNICI GLASBENE ŠOLE V POSTOJNI

Trideset let v človekovem življenju ni dolgo obdobje, pa vendarle dosti dolgo, da človek v njem dozori in že začne zapuščati za seboj sled. Dobrih trideset let nove Jugoslavije pomeni pravo preobrazbo dežela znotraj njenih meja, veliko plimo ustvarjalnosti človeškega dela. Trideset let ustanove, kakršna je glasbena šola, pa je dosti, je že lep jubilej, ki priča o neki ljubezni in nekem hrepenenju po lepem — in ni dosti spričo častitljive starosti, ki jo doživljajo nekatere druge take ali podobne institucije drugod po Slovenskem.

Pa vendar se tega jubileja veselimo, posebej zato, ker je bila tudi ustanovitev glasbene šole v Postojni pred tridesetimi leti eden od izrazov radosti teh krajev in teh ljudi ob zlomu mračnih sil, ki so četrto stoletja grobo pritiskale ob tla misel o svobodi in še posebej njen izraz — slovensko pesem. Slovensko pesem, ki se je morala, da bi lahko obstajala, da bi se ohranila, živeti, rekli bi, v ilegali. A v tej ilegali je postajala vse bolj odporna in uporna, dokler ni v času NOB zaviharila čez gozdove in polja in privihrala v leta svobode. Zato je praznovanje tega jubileja hkrati tudi praznovanje drugih pomembnih obletnic, ki jih Slovenci in Jugoslovani praznujemo v teh dneh in mesecih.

Pot glasbene šole v Postojni v teh tridesetih letih je bila vijugava. Na njej so se zvrstili uspehi in neuspehi, tako pravzaprav kot v slehernem življenju. Dostikrat se je stiskala po kotih kot kak brezdomec in čakala na večje razumevanje in boljše čase, pri tem pa vsa leta trmasto vztrajala v svoji težnji po lepem — in to je pomembno. Kdo ve, koliko gojencev je že šlo skozi, kolikim je razpirala v svet glasbene ustvarjalnosti.

Med njimi je vsekakor bil kot deček tudi eden najvidnejših sodobnih slovenskih skladateljev, Postojničan Alojz Srebotnjak. In sto in sto drugih fantov in deklet. Nobenega dvoma ni, da je šola v tridesetih letih odigrala pomembno kulturno vlogo.

In če ji zdaj čestitamo ob 30-letnici, se ji želimo s tem zahvaliti za opravljeno delo, čestitamo ji pa predvsem z željo, da bi v prihodnje šla vse bolj in bolj iz sebe, da bi se še bolj približala ljudem, kot to že poskuša v zadnjih letih, da bi postajala in postala še pomembnejše kulturno žarišče, saj se vse bolj in bolj zavedamo, da brez prave kulture ne moremo uresničiti ciljev, ki smo si jih samoupravna družba zastavili na poti v socializem.

Maj 1977

Predsednik SO Postojna
Zvone Nastran

TRIDESET LET

TRIDESET LET ... Ko danes v mislih podoživljamo prehojeno pot, ko tehtamo rezultate svojega dela in ugotavljamo uspehe in neuspehe, ko iščemo v spominu Vaše podobe, dragi sodelavci, s katerimi smo prijetno in uspešno sodelovali, ko se srečujemo z neštetimi obrazi naših dosedanjih učencev, ko ...

Trenutek rahle, tihe odmaknjenosti v tem svečanem trenutku.

In že smo spet tu, zbrani in pripravljeni za še uspešnejši jutri, s trdno vero in željo po iskanju resničnih glasbenih in kulturnih vrednot, ki so danes bolj kot kdajkoli potrebne pri oblikovanju mladega človeka.

Nedvomno je glasbena vzgoja in glasba kot umetnost sama, pomemben dejavnik pri oblikovanju čustvenega sveta mladih, pa naj gre za pasivno poslušanje ali za aktivno udejstvovanje. Zato naj bo glasba stalna kulturna potreba. Postane naj last najširših ljudskih množic.

Ivo Jelerčič

MISLI IN SPOMINI

Čas, ki je potekel od osvoboditve, zgodovinsko ne predstavlja dolge dobe, vendar so za naš vsestranski razvoj, posebno na Primorskem, ki je bila dobrega četrto stoletja izpostavljena zatiranju in nasilju, zelo pomembna leta svobodnega odločanja o lastni usodi. Zavedali smo se, da bo v teh krajih potrebno marsikaj in s pospešeno prizadevnostjo nadoknaditi, kar smo zamudili v prisiljenem zastoju na vseh področjih narodnega življenja, tako v prosveti in kulturi. V naših ljudskih predstavniških telesih, zraslih v narodno osvobodilnem boju so strokovne službe s posebno zavzetostjo snovale načrte za uresničitev želja in potreb, ki naj bi pomagale iz zaostalosti na pot k blagostanju in kulturnemu preoblikovanju ljudi, da bi se v svoji oplemeniteni miselnosti prebijali v vrednejše življenje. Zaradi tega smo že takoj po osvoboditvi posvetili vso našo pozornost obče izobraževalnemu šolstvu ter, ob spoznanju pomena za dopolnjevanje človekove osebnosti, tudi umetniškimi šolam. Tako je začelo rasti omrežje nižjih glasbenih šol tudi na Primorskem. Že leta 1946 je Poverjeništvo Pokrajinskega narodnoosvobodilnega odbora za Slovensko Primorje — sedež je bil v Ajdovščini — izdalo odlok o ustanovitvi glasbene šole v Postojni, ki bi morala odpreti vrata mladini že jeseni istega leta. Vendar so se priprave zaradi organizacijskih težav, zaradi pomanjkanja učiteljskega kadra, primernih prostorov in potrebnega inventarja zavlekle do drugega meseca naslednjega leta. Ker se je zaradi postopne normalizacije življenja na osvobojenem Primorskem začelo polagoma razformirati tudi Poverjeništvo, pri katerem sem deloval kot glasbeni referent in ker sem zaradi tega tudi dobro poznal vprašanje okoli ustanovitve te šole, mi je Poverjeništvo zaupalo vso nadaljnjo organizacijo z delom v najkrajšem času. Sicer pa je že prej bil postavljen datum otvoritve. To je bilo 13. februarja 1947, ko smo imeli tudi v resnici skromno otvoritveno slovesnost, ki so jo počastili starši vpisanih gojencev in predstavniki ljudske oblasti. Ustanovitev šole je s telegramom pozdravila tudi glasbena šola iz Celja.

Da bi mlade generacije spoznale delček, za današnje pojme, lahko bi rekli, skoro nepremagljivih ovir in težav za začetek take ustanove, naj na kratko navedem nekaj podatkov. Že pri predhodnem vpisovanju gojencev in opravljanju s tem v zvezi vseh administrativnih poslov so bile težave, ker nismo imeli ne

mize ne stolov in smo uporabljali staro šolsko klop, v sobi ni bilo niti omare. Prostora smo s »pisarno« vred imeli na razpolago dva, kasneje so nam dodelili še tretjo neopremljeno sobo; večjo učilnico za skupinski pouk smo delili z neko drugo šolsko ustanovo. Še danes se živo spominjam, da sem ob prvem pregledu šoli namenjenih prostorov naletel na tri na pol polomljene klopi in dolgi klavir, ki je bil v tako slabem stanju, da smo ga kmalu potem morali položiti na stole, ker smo se bali, da se ne bi zrušil; v čelni steni sobe je bilo zabitih pet grobih žebeljev, na dveh stranskih stenah pa dva plakata izpisanih parol. To je bil ves »inventar« še dobre tri tedne pred datumom otvoritve. Kako se nam je posrečilo v tako kratkem času vsaj za silo opremiti prostore in priskrbeti pianino ter klavir, pa potrebni notni material in sploh pripraviti minimalne pogoje za pričetek pouka, si še danes ne morem popolnoma razložiti. Res pa je nekaj, kar mi vzbuja globoko spoštovanje: izredna privrženost ljudi k obnovi na vseh popriščih življenja in dela, od katerega smo pričakovali lepšega življenja. Svoboda je zadihala s pljuči vnetih prizadevanj in volje do pospešenega dela, ki smo ga vsi opravljali z veseljem ne glede na čas in težave. Tako smo tudi mi, ki smo pripravljali začetek nove šolske ustanove, naleteli na razumevanje in pomoč v vidu hitrih ukrepov in konkretnih storitev. Priznanje dolgujemo tudi učiteljem, ki so se tedaj že zbrali v Postojni in ki so vložili veliko napora v priprave, predvsem prof. Henrik Paternost, ki je poučeval klavir, teorijo in solo petje, in je pred menoj izvršil prve vpise gojencev in organizacijske priprave, Ivan Gruden, ki je poučeval pihala in trobila ter teorijo, prof. Božena Soban-Bole, ki je poučevala klavir, Angel Trojer, ki je poučeval violino in začasni arhivar glasbene šole Stanislav Volarič.

H glasbenemu pouku se je vpisalo 118 gojencev: največ jih je bilo za klavir, potem so sledila godala, pihala in trobila, solo petje in nazadnje harmonika. Razen redkih izjem, ki so na osnovi že prej predelanega določenega učnega gradiva in kontrolnega izpita bili sprejeti v odgovarjajoč letnik, med temi je bil tudi sedanji skladatelj in prof. Alojz Srebotnjak iz privatne šole pianistke Božene Soban-Boletove, so glasbeni pouk začeli prvo leto. Dodati pa moram še to, da je delavnost treh učiteljev segala tudi preko šolskih okvirov: prof. Henrik Paternost je uspešno vodil mešani zbor v Postojni, Ivan Gruden, že od prej izkušeni kapelnik, se je udeleževal pri postojnski godbi, Angel Trojer pa je nekaj časa vodil tudi zbor v Ajdovščini. Prav tako je šola v smislu občnih potreb po notnem materialu istega nabavljala in

posredovala, v okviru svojih možnosti, tudi drugim; sploh smo stremeli za tem, da bi šola bila kar najbolj odprta potrebam in razvoju kulturnega življenja v svojem ožjem in širšem okolju. Sicer pa je tudi njen poglobitveni namen služiti kot dopolnilo obči kulturni rasti v širšem smislu, poleg, seveda, pripravljanja nadarjenih in izredno k glasbeni umetnosti privrženih kandidatov za nadaljnji študij.

Da bi se šolski pouk nemoteno in čim boljše razvijal, je bilo potrebno še nadalje izpopolnjevati notni arhiv za potrebe pouka in pa priskrbeti še en klavir ter opremiti pisarno. Tako smo pouk kmalu nadaljevali s štirimi klavirji: že navedenega smo dali temeljito popraviti, drugega, ki ga je uporabljal pevski zbor prosvetnega društva, nam je dal na razpolago Prosvetni svet mesta Postojne, za klavir, ki je bil na osnovni šoli v Pivki, je okrajni INOO — odsek za gospodarstvo v Postojni odločil, da preide v smislu večjih potreb in splošnih koristi na glasbeno šolo v Postojni, četrti klavir — pianino smo prejeli iz železničarske dvorane v Postojni. Tudi zadnji trije instrumenti so bili potrebni popravila. Delo je prevzel klavirski mojster iz Ljubljane, Viktor Silič.

Tudi pisarno smo s pomočjo vsestranskega razumevanja tedanje ljudske oblasti in postojnskih obrtnikov sorazmerno hitro za tem opremili in pridobili celo pisalni stroj. Tako je delovanje šole srečno steklo. Žal ga nisem mogel dolgo spremljati, ker sem moral šolo zaradi drugih naloženih nalog že konec aprila zapustiti. Šele po skoro dvajsetih letih sem z njenim delovanjem in njeno problematiko prišel v stik kot radijski delavec in spoznaval njen razvoj, ki je postal zaznaven posebno v zadnjem času, ko je vodstveno breme prevzel Ivan Jelerčič; ta je šolo premaknil iz preobčutne zaprtosti. Na javnih produkcijah se je uspešno organizirano delo in zalaganje posameznih pedagogov začelo odražati vse bolj otipljivo. Po uspehih, ki jih je šola pokazala v zadnjih letih, se je kvaliteta pouka znatno približala poprečni kvaliteti glasbenega šolstva na Primorskem, kar je učiteljskemu kolektivu ob tridesetletnici obstoja šole lahko v posebno zadoščenje in priznanje. V priznanje pa tudi tistim, ki so šoli omogočili v težkih pogojih povojnega življenja prvi korak in želimo, da bi tudi sedaj, ko živimo v neprimerno boljših pogojih, še bolje uspevala in se nadalje razvijala ob podpori enakih razumevanj, kakor ob svojem začetku in da bi se njena strokovna in pedagoška vrednost dvigala z enako delovno vnetostjo.

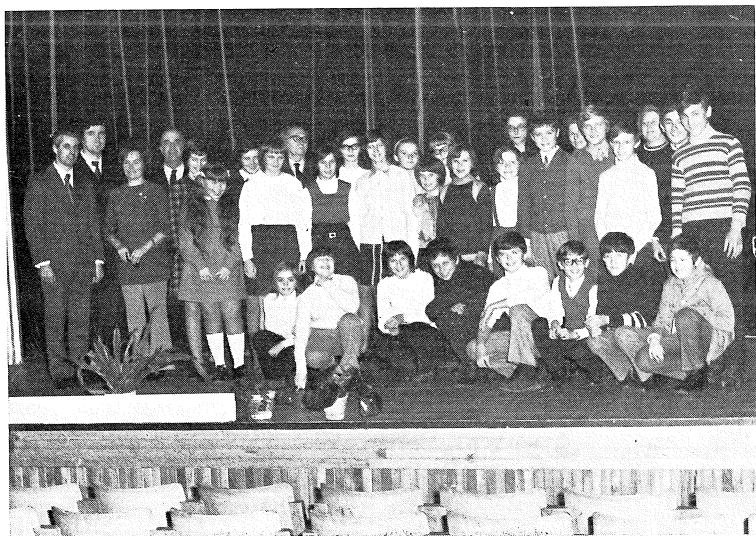
Ivan Silič

PO SLEDEH 30-LETNEGA DELA

Z ustanovitvijo glasbene šole v Postojni, se začelja sistematično glasbeno vzgojno delo, skozi katerega je šlo do danes 4274 učencev.

Odredbo o ustanovitvi glasbene šole v Postojni je izdalo Poverjenišstvo PNOO za Slovensko Primorje, po odobritvi vojne uprave JA za Julijsko Krajino, Istro, Reko in Slovensko Primorje, v Ajdovščini, dne 15. julija 1946. Odredba ima veljavnost od 1. septembra 1946. Zakaj ni začela šola delati septembra, obstoječi viri ne povedo. Verjetno, da so bili glavni vzrok organizacijske, kadrovske, prostorske in druge težave (instrumenti), ki so pogojevale poznejšo polletno zamudo.

Priprave za začetek dela glasbene šole so potekale, kot je razvidno iz dopisov, neposredno po navodilih PNOO Ajdovščina, odsek za glasbo, kjer je kot referent deloval Ivan Silič, kasnejši prvi ravnatelj glasbene šole. Kdaj so se priprave začele iz dosegljivih virov ni znano, saj hrani šolski arhiv korespondenco šole od januarja 1947 dalje. V tem času je bil organizacijski vodja

Javni nastop maja 1973 v Domu kulture Postojna

O D R E D B A

O USTANOVITVI GLASBENE ŠOLE V IDRIJI, IN POSTOJNI

Poverjenišstvo PNOO za Slovensko Primorje, po odobritvi Vojne uprave JA za Julijsko Krajino, Istro, Reko, in Slovensko Primorje ter na podlagi pooblastila PNOO za Slovensko Primorje in Trst, izdaja sledečo

o d r e d b o

Čl.1

V Idriji in Postojni se ustanovi Glasbena šola, katere naloga je nuditi najširšim ljudskim slojem možnost glasbenega šolanja.

Čl.2

Podrobnejša navodila o ustroju in učnem načrtu te šole bodo predpisana s posebnim pravilnikom.

Čl.3

Odredba stopi za Glasbeno šolo v Postojni v veljavo s 1.septembrom 1946, za Glasbeno šolo v Idriji takoj in se priznavajo spričevala, izstavljena o uspehih učencev v drugem polletju šolskega leta 1945/46, ko je ta šola že delovala.

Ajdovščina, dne 15.julija 1946.

Načelnik oddelka za prosveto:
Drago Mehora s.r.

Poverjenik:
Franc Perovšek s.r

PROSTOR ZA
Podpis: 30. 7. 46

Riter

prilagodil Paternost Henrik in ob njem vsaj še Volarič Stanislav, ki je bil imenovan za arhivarja glasbene šole. Koliko so bili pri nastajanju glasbene šole neposredno prisotni domačini — Postojnčani, viri mnogo ne govorijo. Po dopisih sodeč, je glavna pobuda, v organizacijski dobi, potekala na relaciji PNOO Ajdovščina — Glasbena šola Postojna. Gotovo pa je v reševanju posameznih

vprašanj že pred dejanskim začetkom pouka sodeloval tudi takratni Okrajni ljudski odbor Postojna.

V dopisu št. 115/1 z dne 6. 1. 1947 PNOO Ajdovščina sporoča, da naj šola takoj začne z vpisom, ki naj traja do 20. 1. 1947. Isti naslovnik je določil tudi šolske pristojbine kot sledi: vpisnina 150 lir, šolnina

— za teorijo in mladinsko petje 150 lir

— za harmonijo in kontrapunkt 200 lir

— za glasbila in petje 300 lir

Dejansko pa je bil kasneje vpis podaljšan celo do 31. marca 1947 (za šolsko leto 1946/47).

V naslednjem dopisu, z dne 30. 1. 1947, ustanovitelj naroča: »ŠOLA NAJ SE OTVORI S PRIČETKOM DRUGEGA SEMESTRA, to je dne 13. 11. 1947.« Verjetno je ta datum tudi realiziran, saj bremo v dopisu Okrajnega odbora za ljudsko prosveto, z dne 10. 2. 1947, »... da se bo vršila slavnostna otvoritev Glasbene šole v Postojni ... Uradno otvoritev izvrši v. d. ravnatelj glasbene šole tov. Paternost Henrik. Tovariša Siliča, okrožnega glasbenega referenta pa se naproša, da bi v kratkih besedah obrazložil ob tej priliki pomen glasbene šole. Otvoritev se vrši ... v prosvetnem domu.« Ta datum navaja tudi ravnatelj v svojem poročilu ob koncu šolskega leta 1946/47. Tudi telegramska čestitka Glasbene šole Celje potrjuje omenjeni datum. Po dosegljivih virih vidimo, da je začel pouk šole v začetku marca 1947. Zakaj je do te zakasnitve prišlo, ni razvidno. V zapisniku 11. konference glasbene šole z dne 4. 3. 1947 lahko ugotovimo predvsem usmerjenost v reševanje problema nabave glasbil in druge opreme. Obenem pa tudi ugotavljajo število vpisanih učencev po oddelkih in jih razporejajo po učiteljih. Iz tega lahko sklepamo, da je verjetno začel pouk nekako po tej konferenci. To potrjuje tudi dokument z dne 12. 3. 1947, ki opozarja učence na točno obiskovanje pouka. Tudi zapisnik konference z dne 13. 3. 1947 potrjuje zgornje mnenje, ko navaja »... kdor se ne bo javil k pouku do 20. 3. 1947, se bo smatral kot izbrisan.« Prav gotovo je bil pouk v začetku delovanja šole, glede na pomanjkanje glasbil in neopremljenost prostorov, pogosto moten. Delo se je lahko normaliziralo šele postopoma z reševanjem nabave glasbil in z ostalo najnujnejšo opremljenostjo šole.

Sprejemni izpiti iz instrumenta dne 29. 3. 1947 in 16. 4. 1947 so bili namenjeni 12 učencem, ki so predhodno že imeli nekaj znanja iz instrumenta in jih je bilo treba razporediti v določen razred. Med temi imeni najdemo tudi Alojza Srebotnjaka, danes priznanega slovenskega glasbenika.

JAVNA GLASBENA PRODUKCIJA GOJENCEV GLASBENE ŠOLE V POSTOJNI

v Postojni dne 9. junija 1949 ob 20. uri

v Domu kulture

S P O R E D :

- Dvořák: Slovanski ples št. 7 c-mol; izvajata štiriročno na klavirju Srebotnjak A., goj. IV. r. in Kranjec Lilija, goj. V. r.
- Rowley: Igrač; na klavirju izvaja Garzarolli Dušan, gojenec I. razreda
- Dragutinović: Motociklist; igra na violini Pavčič Violeta, goj. I. r., pri klavirju Mikolj Breda, goj. III. razreda
- D. Jenko: Na tujih tleh; duet; pojeta sopranistka Maver Sveča, goj. I. prir. r. in altistka Zlobec Vekoslava, goj. I. prir. r.
- Grečaninov: Strašna povest; na klavirju izvaja Savnik Andreja, goj. III. r.
- Maklakov: Na igrišču; klarinet; izvaja Vilhar Ana, goj. I. prir. r., pri klavirju Srebotnjak Alojz, goj. IV. r.
- Pahor: Allegretto
- Tomc: Cigančki plešejo; na klavirju izvaja Sket Milojka, goj. III. r.
- Volarič: Dekliški vzdih; sopran; poje Cvetnic Zora, goj. I. pr. r., pri klavirju Kranjec Lilija, goj. V. r.
- Grečaninov: Po plesu
- Gurlitt: Mali Nestaško; na klavirju izvaja Ambrožič Maruška, goj. III. r.
- Živković: Uspavanka Sneguljčici; na violini igra Koritnik Janko, goj. I. r., pri klavirju Žerjal Sonja, goj. III. r.
- Belluzzi: Iz I. koncerta št. 2; izvajata štiriročno na klavirju Ambrožič Maruška, goj. III. r. in Mikolj Eva, goj. I. r.
- Korčmarov: Andante; na klarinetu igra Čuk Leo, goj. II. prir. r., pri klavirju Kranjec Lilija, goj. V. razreda
- Burgmüller: Op. 100 Balada; na klavirju izvaja Zupan Vanda, goj. III. r.
- Šmoniti: Samo en cvet; sopran; poje Lukas Ladislava, goj. I. pr. r., pri klavirju Mikolj Breda, goj. III. razreda
- Beethoven: Sonatine v G duru: Romanca
- Šivic: Strumno; na klavirju izvaja Rozman Ana, goj. III. r.
- Drdla Franc: Berceuse op. 56; na violini igra Čic Ferdo, goj. III. r.
- Čajkovski: Arietta; na klavirju izvaja Likar Fanny, goj. III. r.
- Pahor K.: Allegretto; na klavirju izvaja Likar Fanny, goj. III. r.
- Beethoven: Sonata op. 49/2 Menuet; na klavirju izvaja Mikolj Breda, goj. III. r.
- Heyden: Sonata C-dur: Allegro; na klavirju izvaja Srebotnjak Alojz, goj. IV. r.
- Beethoven: Elizi; na klavirju izvaja Kranjec Lilija, goj. V. r.
- Dvořák: Slov. Ples št. 10 c-mol; izvajata štiriročno na klavirju Mikolj Breda, goj. III. r. in Kranjec Lilija, goj. V. razreda

31560 SP 1480-49

VSTOPNINA: Sedeži po 15 in 10 din; stojišča po 5 din

Vpis učencev v šolsko leto 1946/47 je bil, kljub temu, da se je pouk začel šele v drugem polletju, precejšen. Večje zanimanje je bilo namenjeno klavirju in harmoniki, kar je ostalo kot glavna značilnost vseh 30 let.

Sicer pa je bil prvi vpis zelo vzpodbuden. Prav tako je razveseljivo število delujočih oddelkov. Že prvo leto ima šola oddelke za klavir, godala, pihala, trobila, solo petje, harmoniko in teorijo. To pomeni, da je šola takoj začela s široko zasnovano glasbeno vzgojo, ki si jo v takratnih težkih poveljnih razmerah skoraj ne moremo zamisliti in po svoje še bolj potrjuje željo in potrebo svobodnega človeka po kulturnem življenju, za katerega je bil doslej prikrajšan.

Pomembno je poudariti, da so se na šolo vpisali razen iz Pivške kotline tudi Kraševci in Vipavci, ki v tistem času niso imeli možnosti glasbene vzgoje v svojih središčih. Posebno veliko kandidatov iz teh krajev zasledimo v naslednjih šolskih letih (47/48, 48/49), ko je v okviru glasbene šole deloval pevovodski tečaj, za katerega je bilo veliko zanimanje — in tudi potreba na širšem Primorskem. Tako lahko sodimo, da je šola že na samem začetku v polni meri opravičila svoj obstoj. S svojim delovanjem, ki je, kot je razvidno, segalo skoraj v polovico Primorske, je postavljala temelje bodoče razgibane glasbene dejavnosti in vzgoje po ostalih središčih Primorske, kjer je seme njene dejavnosti polagoma ktilo v nove in nove glasbene šole.

Da je vse to lahko dosegla, pa ni bila dovolj samo dobra volja, ampak so bile potrebne tudi sposobne učne moči.

Kadrovsko zasedenost je imela šola za takratne razmere prav dobro. V njenem sestavu je delovalo redno ali honorarno 5 sposobnih glasbenih pedagogov, tajnik in celo arhivar. Prvi ravnatelj šole Ivan Silič je deloval na tem delovnem mestu le do konca aprila. S svojimi organizacijskimi sposobnostmi in zavzetim delom, je uspel v tem kratkem času, kljub neštetim težavam in oviram organizirati šolsko delo tako, kot je bilo v danih razmerah najbolje možno. Sam se je tudi pedagoško udeleževal. Predvsem pa se je posvetil reševanju organizacijskih vprašanj, ki so posredno ali neposredno zadevala pedagoško delo (vprašanje instrumentov, šolskega inventarja, prostorska vprašanja, finančna sredstva itd.). Ostali pedagoški delavci: Bole-Soban Božena (klavir), Gruden Ivan (pihala, trobila, rog, harmonika), Paternost Henrik (klavir, solo petje), Trojer Angel (violina, nog*, klavir, kitara))

* nog = nauk o glasbi

Tajniške posle je opravljal Kompare Silvan. Kot arhivar pa je bil na šoli zaposlen še Volarič Stanislav. Po Siličevem odhodu, je dolžnost ravnatelja prevzel Paternost Henrik.

Od vsega začetka si je šolsko vodstvo prizadevalo čimprej postaviti normalne pogoje za delo šole. Posebno skrb je predstavljalo vprašanje šolskega instrumentarija. Zato zasledimo v dopisih pogosto reševanje tozadevne problematike. Še februarja 1947 je bila šola praktično brez instrumentov, kar lahko razberemo iz dopisa z dne 25. 1. 47, ko med drugim pravi: »Kaj pomagata otvoritev šole, in vpisovanje učencev, če pa ni instrumentov...« Že med delom pa postopoma rešujejo to vprašanje. Prosветni svet mesta Postojna je 14. 2. 47 posodil glasbeni šoli v uporabo klavir, ki je sicer last Prosветnega društva Postojna. V marcu 1947 je dobila klavir WOPATERNI iz Št. Vida pri Vipavi (sedaj Podnanos) in pianino J. TRESSELT iz Šempasa. Oba instrumenta sta bila last okrajnega KUNI za Goriško. V osnovni šoli Pivka je prav tako po posredovanju Okrajnega INOO-KUNI dobila glasbena šola klavir BECHSTEIN (24. 4. 47). Dne 25. 9. 47 je šola prevzela v Postojni zaplenjeni pianino NEUMAYER. Šest godal je šola dobila dne 16. 4. 1947 pri Federalnem zbirnem centru Ministrstva za prosveto. Od istega organa je prevzela tudi večjo količino klavirske literature. Mestni ljudski odbor v Postojni je dal šoli harmoniko znamke PANCOTTI.

Z omenjenim instrumentarijem je šola zadovoljila osnovne potrebe klavirskega in delno godalnega oddelka. Potreba po pihalih in trobilih pa je bila še vedno odprta. Delno se je to vprašanje reševalo v povezavi z godbo na pihala, ki so jo vodili učitelji glasbene šole.

Kot je razvidno iz dokumentacije, ob koncu šol. leta 1946/47 zaradi komaj nekajmesečnega dela, ni bilo letnih izpitov Ravnateljevo poročilo navaja: »V splošnem so pokazali vsi gojenci živo zanimanje za pouk...« Individualni pouk je bil dvakrat tedensko po 20 minut, skupinski pouk in mladinsko petje pa po dve šolski uri tedensko.

Tako se je zaključilo prvo leto delovanja glasbene šole.

Čeprav pedagoški plani v celoti, zaradi poznega začetka šolskega leta, niso bili realizirani, je bil vendar postavljen soliden temelj nadaljnjemu razvoju.

Od vsega začetka opazimo v dejavnosti šole tudi hotenje za čimboljšim povezovanjem z glasbenim amaterizmom v želji nudenja strokovne pomoči v obliki neposrednega vodenja zborov ali orkestrrov, ali pa usposabljanje kadrov za te namene. Že 11. 2.

1947 zasledimo prvi dopis, ki omenja vprašanje vzgoje zborovodij, kateremu se je glasbena šola v naslednjih dveh letih posvetila z vso odgovornostjo. Prvi krajši pevovodski tečaj, ki je bil namenjen vzgoji pevovodij naše občine naj bi bil v počitnicah 1947, a je zaradi premajhnega števila kandidatov (4), odpadel. S šolskim letom 1947/48 pa so se začele resne priprave za daljši pevovodski tečaj preko celega šolskega leta. V tečaj se je vpisalo 27 kandidatov iz Postojnskega, Divače, Vremske doline, Sežane, Cerkniške in Vipavske doline. Na otvoritvi, dne 8. 11. 47 je o pomenu tečaja spregovorila referentka za ljudsko prosveto in soorganizatorka tečaja Lilija Bogomil. Pedagoško delo in celotno izvedbo je prevzela glasbena šola. Sestavila je precej obsežen predmetnik:

Dirigiranje (Gruden)

Nauk o instrumentih (Gruden)

Harmonija (Paternost)

Fiziologija in fonetika (Soban)

Korepeticija (Soban)

Teonija (Trojer)

Petje (Paternost)

Klavir (Gruden, Paternost, Soban, Trojer)

Izvršni odbor Ljudske prosvete Slovenije je v dopisu dne 6. 11. 47 potrdil navedeni predmetnik, vendar je predlagal dopolnitev praktičnega dela z zborom tečajnikov. Prav tako meni, da manjka predmet ideološke vzgoje. Dopis je podpisal Rep. referent za glasbo Janez Kuhar, ki je kasneje, v prvi polovici decembra 1947, imel na tečaju predavanje o ideoloških smernicah in o izbiri sodobnega pevskega programa.

Organizacijsko je potekal tečaj ob sobotah in nedeljah vsakih 14 dni. Zadnji tečaj v tem šolskem letu je bil 4. aprila 1948.

Do konca ga je obiskovalo 9 učencev:

Cerkvenik Alojz, Spodnje Ležeče pri Divači

Cerkvenik Anton, Zgornje Vreme pri Divači

Dolenc Anton, Mala Brda pri Hruševju

Ercigoj Erminija iz Škofelj, Vremski Britof

Gorup Peter, Matenja vas

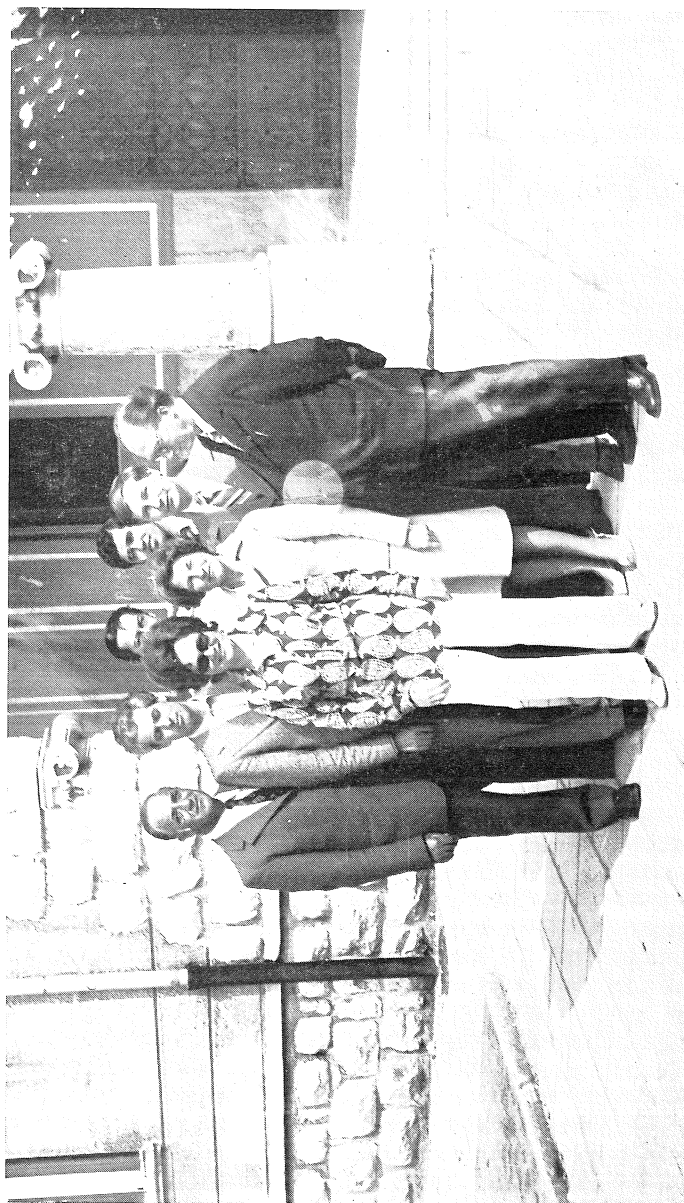
Križaj Vanda, Orehek

Matjažič Sonja, Gornje Vreme, Vremski Britof

Sila Milka, Divača

Zgrabljč Ivanka, Famlje

Omenjeni tečajniki so prejeli tudi spričevala z navedbo predmetov, a brez ocene znanja. Za nagrado pa so 25. 5. 1948 obiskali opero v Ljubljani.

Učiteljski zbor — šolsko leto 1973/74. Od leve proti desni — zadaj: Matičič Alojz, Jelerčič Ivo, Matušek Damijan, Čekada Davorin, Jelincič Franc, Trojer Angel; spredaj: Rozman Ana, Križaj Vanda

Glavni vzrok za precejšen osip tečajnikov, ugotavljajo na konferenci dne 15. 5. 1948, so naslednji:

»Premajhna predizobrazba, vpoklic v vojsko, prevelik starostni razpon (16 — 50 let), slabo obvladanje slovenskega jezika...« Mnenje učiteljstva je, da bi se v prihodnjem šolskem letu organiziralo začetni in nadaljevalni tečaj...«

Ob pevovodskem tečaju se je uspešno razvijalo tudi redno učno-vzgojno delo glasbene šole. Pouk je začel 15. 9. 1947. Daljša prekinitve dela je bila od 23. 3. do 9. 4. 1948 zaradi selitve šole. Z novim šolskim letom je šola uvedla 30-minutno lekcijo v glavnem predmetu, vendar le za vestne učence. V juniju so opravljali učenci prve letne izpite in prve javne nastope v naši ustanovi. Kot je razvidno iz dopisa z dne 20. 12. 1947 je imela šola v tem šolskem letu tudi že mladinsko godbo, v kateri je bilo 10 učencev. Vodil jih je učitelj Gruden Ivan.

Ob koncu šolskega leta (30. 6. 1948) je zaradi upokojitve predal ravnateljske dolžnosti Henrik Paternost, ki je v kratkem času svojega vodstva pokazal veliko volje in zavzetosti v tem pomembnem začetnem obdobju razvoja šole. Velika vzpodbuda za tesno povezovanje šole z amaterizmom je bilo njegovo aktivno amatersko izživljanje, ki se je po svoje odražala tudi v organiziranju pevovodskega tečaja.

Za Paternostom je ravnateljstvo za naslednji dve leti prevzel Gruden Ivan, kasnejši ravnatelj Glasbene šole Moste Ljubljana. Tudi on je pri svojem delu stremel za istimi cilji kot njegova predhodnika: skrbeti za tesno povezavo med šolo in okoljem in delovanje v glasbenem amaterizmu. Učiteljski kolektiv je ostal skoraj nespremenjen, saj se je kot upokojenec ponovno vključil Paternost. Poučevati pa je pomagal tudi Abel Reščič. Iz zapisnika učiteljske konference z dne 24. 6. 49 je razvidno, da šoli primanjkuje dva pianista in violinist.

Ponovno pa je postalo pereče tudi vprašanje klavirjev, kot beremo v dopisu Ministrstvu za prosveto z dne 11. 11. 48, ki med drugim pravi »... po razsodbi sodišča v Postojni, ko so se našli lastniki treh naših klavirjev, smo bili primorani le-te vrniti Narodni imovini v Postojni...« S tem je šoli ostal le en klavir, kar pa je bilo premalo za normalno pedagoško delo. Šele ob koncu šolskega leta je šola dobila od Ministrstva za prosveto klavir znamke HÖLZL in tako za silo zapolnila nastalo vrzel. Še vedno pa je primanjkovalo pihal in trobil.

V naslednjem šolskem letu (48/49) je bila velika pozornost posvečena nadaljevanju pevovodskega tečaja. V Slovenskem po-

ročevalcu zasledimo objavo, ki sporoča, da se tečaj prične 15. 10. 1948. Kot je razvidno iz dopisa z dne 30. 10. 1948 pa je bila otvoritev 6. novembra 1948. Organizacija tečaja je bila v rokah glasbene šole in prosvetnega sveta OLO Postojna. Vodja tečaja je bil ravnatelj Ivan Gruden. Strokovno pedagoško delo so opravili naslednji učitelji:

Gruden Ivan — dirigiranje, teorija, nauk o instrumentih,
Paternost Henrik — harmonija, zborna petje,
Soban Božena — fiziologija, fonetika, korepeticija.

Vsi tečajniki so obvezno obiskovali tudi pouk klavirja in solo petja. Prvič srečamo na tečaju tudi predmete ideologija, pedagogika in psihologija, katere je posredoval Hribar Franc, profesor na Gimnaziji v Postojni.

Kot prejšnje šolsko leto, je tudi tokrat potekal tečaj ob sobotah in nedeljah. Delil se je v začetni in nadaljevalni in je zajel približno isto geografsko področje kot prejšnji. Enega učenca pa je poslal celo rudnik lignita iz Velenja. Na začetku je bilo vpisanih dvajset slušateljev, zaključili pa so ga naslednji:

Škerjanc Francka (začetni)
Cerkvenik Alojz (nadaljevalni)
Cvetnik Zora (nadaljevalni)
Glavnik Ludvik (nadaljevalni)
Gorup Peter (nadaljevalni)
Križaj Vanda (nadaljevalni)
Maver Svetana (nadaljevalni)
Širca Štefka (nadaljevalni)
Zega Marija (nadaljevalni)
Zlobec Vekoslav (nadaljevalni)

Ob zaključku so slušatelji opravljali izpite iz posameznih predmetov. Iz dirigiranja so se predstavili na javnem nastopu v Domu kulture 28. 4. 1949, kjer je vsak tečajnik pokazal svoje zborovske sposobnosti v praktičnem nastopu z zborom.

S tem se je uspešno zaključil drugi pevovodski tečaj, ki je dal nekaj novih zborovodskih moči, s katerimi se v našem amaterizmu še danes srečujemo.

Razpis naslednjega pevovodskega tečaja, v začetku šol. leta 1949/50 ni uspel. Med vzroki je verjetno odločilno, da je dosedanji ravnatelj in vodja tečaja Ivan Gruden odšel na novo službeno mesto. Svoj prispevek pa so dale tudi neurejene prostorske razmere.

Šolsko leto 1949/50 je prineslo nekatere novosti, ki so vredne zabeležbe, saj bi lahko služile za zgled celo v današnjem času.

Predvsem mislim na vprašanje šolnine, o kateri je OILO Postojna, Poverjeništvo za prosveto, dne 6. 10 1949 sporočilo šoli med drugim naslednje: »Ponekod se še vedno pobira ukovina, s čemer se mora prekiniti. Glasbeno šolanje na vseh stopnjah je brezplačno ...«

Vsekakor razveseljiva novica, ki končno postavlja učence glasbene šole v enakopraven položaj z ostalimi. Omenjeni sklep je ostal v veljavi le dve šolski leti, nakar je bila šolnina ponovno uvedena.

V tem šolskem letu je prišlo tudi do menjave vodstva glasbene šole. Dosedanji ravnatelj Ivan Gruden je prevzel v začetku šolskega leta novo dolžnost, vendar je ostal do konca leta 1949 tudi ravnatelj naše šole, nakar je to delovno mesto prevzel Angel Trojer, ki je bil tedaj edina stalno nastavljena učna moč. Vsi ostali pedagogi — šest, so bili honorarni sodelavci — tudi profesor Božena Soban, ki je delovala na šoli od njene ustanovitve in kljub neštetim pritožbam, visoki strokovni izobrazbi in aktivnosti v amaterizmu ni uspela niti doslej, niti kasneje doseči redne zaposlitve. Njeno uspešno pedagoško delo na šoli so potrjevali številni nastopi učencev na koncertih in tekmovaljih, pa tudi ocene in mnenja inšpektorice prof. Zorke Bračičeve v letih 1948 do 1956, v katerih med drugim navaja: »Vsa leta sem imela priliko občudovati njeno predanost poučevanju ... Je ena redkih glasbenih pedagogov, ki žive le za svoj poklic ... uspehi njenih učencev so najlepši od vseh ostalih na šoli. Je edina kvalificirana učna moč za klavir v Postojni, zato sem misljenja, da bi bilo treba končno popraviti njeno stanje in jo stalno nastaviti na šoli ...« Pomemben podatek v vrednotenju njenega dela je tudi obsežen seznam njenih bivših učencev, ki delujejo danes kot poklicni glasbeniki. Njeno glasbeno delovanje pa je opazno tudi v obdobju pred II. svetovno vojno, ko je v svoji privatni glasbeni šoli, ki je bila edina med Ljubljano in Trstom, skrbela za glasbeno vzgojo širšega postojnsko-kraškega območja. Pedagoški uspehi, ki jih je dosegla so bili taki, da bi jih morali posebno ceniti. Kljub temu pa niso zadostovali niti za redno zaposlitev. Zakaj?

Prostorski in kadrovske problemi so v šol. letu 1949/50 pogojevali sorazmerno pozen začetek pouka (11. oktobra 1949) in omejitve vpisovanja. Glavno zanimanje učencev je posvečeno klavirju, vsi ostali oddelki pa številčno upadajo; tudi harmonikarski.

Mala glasbena šola — šolsko leto 1974/75; tov. Polh Kristina

Tudi v šol. letu 1950/51 so nastale nekatere kadrovske spremembe. Šolo so zapustili Majda Kobe, Sonja Gorše, Abel Reščič in nekoliko prej Ivan Gruden, vsi honorarno zaposleni. Nova učna moč na šoli je Breda Gorjanc.

Močna pedagoška fluktuacija je nedvomno imela svoj vpliv na pedagoški uspeh šole. Še posebej je težka izguba Ivana Grudna, ki je poučeval pihala in trobila, za katera potem niso uspeli dobiti primerne nadomestila. Prav tako je njegova izguba boleča v amaterizmu.

V naslednjih treh šolskih letih, 1951/52 do 1953/54 je iz vpisa razvidno, da so se vzgajali učenci v glavnem le v dveh glavnih predmetih — klavirju in violini. Zaradi tega je šola, hote ali nehoti, počasi izgubljala stik z amaterskim življenjem kraja, kar je bilo usodno za njeno nadaljnje uveljavljanje.

Kljub temu, da so ti predmeti, kasneje s prihodom novih učnih moči, ponovno uvedeni, je ostala povezava z amaterizmom na pol poti in še dolgo ni tako zaživela, kot v prvih letih obstoja šole. Zaradi premajhnega poudarka na ansambelskem in orkestralnem udejstvovanju učencev je imela šola manj mož-

nosti predstavitve svojega dela in uspehov navzven. Zato niso bili redki očitki, da je glasbena šolska dejavnost v kraju premalo prisotna. Na drugi strani pa so vzroki takega stanja neurejeni prostori, pomanjkanje pedagoškega kadra in instrumentov in precej neredna finančna dotacija. Vsi ti vzroki pa so predvsem rešljivi izven same šole in na žalost lahko ugotovimo, da se jim odgovorni niso posebno posvečali, tudi v tistem času ne, ko je šola najuspešnejše delovala, sicer bi lahko bili hitreje rešeni.

V šol. letu 1951/52 je pedagoška zasedba na šoli nespremenjena. Naslednje šolsko leto (1952/53) je po komaj dvoletnem delu zapustila šolo Breda Gorjanc. Na njeno mesto je prišla Renata Omerzu, ki pa je ostala na šoli le eno leto. Prihodnje leto (1953/54) jo je zamenjal Boris Slavik. Tako so bili v zadnjih treh letih, kljub zamenjavam, zaposleni na šoli le štirje pedagogi in ravnatelj.

Od omenjenih je eden opravljal tudi administrativna dela. Ob nezadostni pedagoški zasedbi je spomladi 1952 izgubila šola še klavir Bechstein. S tem se je že tako skromen instrumentarij zmanjšal na kritičen minimum, kar se je posebno odrazilo na možnosti vadbe učencev. Kakšne so bile te možnosti navaja v svojem poročilu dne 10. julija 1954 inšpektorica prof. Zorka Bradač: »Tudi dostojnega klavirja ni na šoli. Edini, ki je bil, je bil po ne vem čigavi krivdi poslan iz Postojne in ni bil več vrnjen. Učenci, katerih večina vežba v šoli, v prilikah, kakor so v Postojni, ne more nemoteno vežbat. Po eni strani vrišč v šoli, po drugi strani oviran dostop h klavirju v Domu kulture...« In še stavek poročila iste inšpektorice ob koncu šol. leta 1954/55: »...ni si misliti višjega nivoja klavirskega oddelka, dokler ne bo nastavljena stalna učna moč, zato je zastoj vsaka inšpekcija...«

Kljub vsemu pa je uspelo ravnatelju v tem šolskem letu pridobiti učitelja pihal in trobil Valentina Semeja, ki je po nekaj letnem zatišju ponovno postavil temelje oddelku pihal in trobil. Na žalost je tudi on ostal na šoli le eno leto. Njegovo delo sta v šol. letu 1955/56 nadaljevala Jernej Brodnik in Alojz Matičič; prvi le nekaj mesecev, drugi pa vse do danes. Ob njiju pa srečamo še Vando Križaj, najprej začasno, kasneje pa redno zaposleno.

Kratkotrajne kadrovske rešitve, katerih se je šola v sili posluževala in veliko dopolnilnega dela so glavna karakteristika doseđanja pa tudi nadaljnjega dela šole. Delno je to pogojeno s pomanjkanjem stanovanj, delno pa s splošnim pomanjkanjem

Harmonikarski orkester v šol. letu 1976/77. Vodi ga tov. Matičič Alojz

učiteljev glasbe v Sloveniji. Za uspešnejše reševanje kadrovskih potreb se je zato nujno nasloniti na vzgojo lastnih mladih kadrov. Tega se je šola že doslej dobro zavedala. Danes poučujejo na šoli štirje pedagogi, ki so izšli iz te šole in tvorijo jedro učiteljskega zbora. Še več pa se jih po končanem študiju ni vrnilo nazaj.

V šolskem letu 1956/57 je prišla na šolo bivša učenka Ana Rozman, ki je prevzela pouk klavirja in vodenja administracije. Ponovno sta sodelovala tudi upokojenec Paternost in Boris Slavik. Kljub temu ugotavljajo na učiteljski konferenci z dne 10. januarja 1957, da potrebujejo učitelja klavirja in violine.

Občasno je v uradnih poročilih omenjena tudi izvenšolska dejavnost glasbenih pedagogov, ki kaže na več ali manj kontinuirano sodelovanje z amaterizmom. Zaključno ravnateljevo poročilo ob koncu šol. leta 1957/58 navaja med drugim: »Izven šole se udeležuje Božena Soban, ki poučuje moški oktet in dekliški zbor, Franc Rotar vodi simfonični orkester »Svoboda« Postojna in Alojz Matičič godbo na pihala; po svojih sposobnostih sodelujejo tudi naši učenci.« Omenjeni Franc Rotar je poučeval na šoli dve leti.

DELOVNA SKUPNOST GLASBENE ŠOLE POSTOJNA, maja 1977 — od leve proti desni: Križaj Vanda, Lipovž Vanci, Čekada Davorin, Rozman Ana, Keser Luka; stojijo: Jelincič Franc, Matičič Milan, Matičič Alojz, Damej Ivanka, Jelerčič Ivo. Na sliki ni Radjenovič Suade

Zadnjih deset let (1950—1960) je edino redno zaposlen na šoli ravnatelj Trojer. Vsi ostali delajo dopolnilno ali so nastavljeni za določen čas. V šol. letu 1958/59 sodeluje iz Sežane razen Slavika tudi Liliija Kranjc, naša bivša učenka. V naslednjem šol. letu (1959/60) pa se na šoli zaposli še naš bivši gojenec Franc Jelinčič. Tako se postopoma vključujejo v delo mlade pedagoške moči, ki bodo sčasoma prevzele breme glasbene vzgoje v svoje roke in skrbela za nadaljnjo kvalitativno rast. S prihodom Jelinčiča se je končno ustalila pedagoška kadrovska zasedba, ki je z občasno pomočjo zunanjih sodelavcev nespremenjena delovala celih 12 let do prihoda novega ravnatelja Iva Jelerčiča, feb. 1972. Tudi za to obdobje je značilno neurejeno prostorsko vprašanje in neredko skromna finančna sredstva. Verjetno je stalna borba šole za neštete zastavljene cilje nekoliko otopela stike z okoljem in porajala očitke o zaprtosti šole. Toda ali lahko še kdo pričakuje po desetletjih bojov za najosnovnejše, ko je dnevu sledil slabši dan, da bo skromen kolektiv žilavo vztrajal v neskončnost?

Prav je, da se v tem trenutku s ponosom v srcu in z globokim spoštovanjem zahvalimo vsem, ki so v težkih razmerah povojne obnove in vse do danes uspešno in odločno premagovali težke ovire in končno pripeljali šolo do urejenih prostorov, v katerih danes delujemo. Treba je bilo mnogo let in še več vztrajnosti, volje in ljubezni. Danes ostaja vse to za kolektivom, kateremu je dolga leta uspešno kazal pot tudi ravnatelj Angel Trojer, ki je pršel na šolo ob ustanovitvi in je omahnil prav na pragu njene in svoje 30. obletnice. Kot poslednji od prve generacije pedagogov je podoživljal vse svetle in temne trenutke njenega razvoja, vse pedagoške uspehe in neuspehe, ki jih v 30-letnem razvoju ni manjkalo.

Z urejenimi delovnimi prostori pa je rešeno šele eno od temeljnih vprašanj, ki že leta stojijo pred šolo. Drugo, prav tako trdovratno in dolgotrajno, pa je kadrovsko vprašanje, katerega se moramo v bodoče z vso odločnostjo posvetiti. To je predpogoj rešitvi tretjega temeljnega problema — KVALITETA. Šele z rešitvijo tega bomo sposobni zadovoljiti vse potrebe kraja v katerem delujemo in se enakovredno vključevati v slovenski prostor.

Ivo Jelerčič

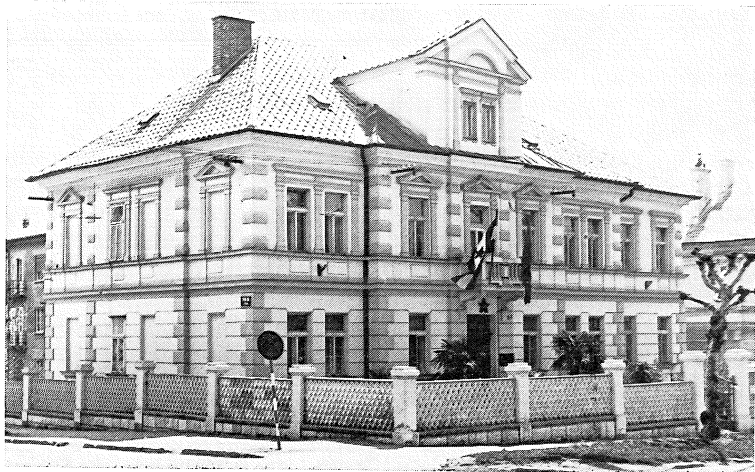
NAŠ DOM JE POSTOJNA

Nešteti oviram, ki jih je šola v svojem 30-letnem delu uspešno prešla, je bila najtežavnejša in najdaljša prostorska ovira. 28-letno reševanje tega problema je spravilo šolo ob skoraj ves inventar. Glasbila so bila od selitev in neustreznih prostorov uničena, šoiska knjižnica komaj omembe vredna in tudi arhiv je bil v veliki meri izgubljen. Tako stanje je močno negativno vplivalo na uspešnost pedagoškega del posameznikov in šole kot celote.

Leta 1947, ob otvoritvi šole, pa lahko ugotovimo, da je bilo prostorsko vprašanje urejeno. Šola je dobila svoje prostore v sedanjem domu JLA na Ljubljanski cesti, ki naj bi postali njena trajna last. Toda že v juliju 1947 jih je morala začasno izprazniti po obljubah, samo za čas počitnic. Ker do tega roka šola še ni dobila prostorov nazaj, je začasno delovala v Dijaškem domu (INCIS), v stari osnovni šoli na glavnem trgu in v privatni sobi. Tako stanje je pogojevalo kasnejši začetek pouka in slabo koordinacijo dela. Zaradi tega se je šola pritožila celo na Ministrstvo za prosveto (9. oktobra 1947). Pomanjkljivi viri sicer ne odkrivajo rešitve, toda glede na to, da se je šola koncem oktobra ponovno selila v prvotne prostore smemo sklepati, da so bile njene pritožbe uslišane. Pa ne za dolgo. V dopisu inšpektorju Marjanu Lipovšku z dne 15. aprila 1948 beremo med drugim: »Na podlagi odločbe št. 1308/1 z dne 17. marca 1948 smo morali do 25. marca 1948 izprazniti prostore glasbene šole..., tako smo se morali v 13 mesecih seliti že tretjič. OILO nam je dokazal prostore v Domu kulture... Ni vseeno, kakšni naj bodo prostori, kjer se glasbeno vzgaja preko 100 gojencev. Tudi imamo vtis, da zaradi neprestane selitve izgublja šola na ugledu... Vsled preselitve glasbene šole je bil pouk prekinjen od 23. marca do 9. aprila 1948... poleg tega mora Božena Soban zaradi pomanjkanja učilnic poučevati doma...« Enak dopis je bil poslan tudi Ministrstvu za prosveto LRS, Poverjeništvu za delo Postojna in Okrajnemu sindikalnemu svetu Postojna, ki sta omenjene prostore zasedla. Iz drugega vira zasledimo, da je bila selitev začasna in da šoli obljublajo višji oblastni organi, lastno stavbo. Na katero stavbo se je navedena obljuba nanašala ni omenjeno, vsekakor pa, kot je razvidno iz nadaljnje problematike, ni bila realizirana. Tako stanje je verjetno pripeljalo upravo šole do

tega, da je 4. junija 1948 odločno protestirala zaradi neurejenih prostorskih razmer na OIL — Odsek za prosveto Postojna: »Prosimo, da za novo šolsko leto priskrbite na vsak način **stalne** prostore za našo glasbeno šolo ... Po tem roku bomo prosili naše ministrstvo, da premesti glasbeno šolo iz sedanjega kraja v drugi kraj, kjer nam bo ljudska oblast znala poskrbeti zračne, sončne in zdrave prostore ...«

Velika volja in zagnanost ravnatelja Paternosta za ureditev prostorskih problemov šole, ki je razvidna iz kratkega časa njegovega ravnateljjevanja, bi najbrž rodila uspešne sadove, da ni v tem času istopil v pokoj in odložil ravnateljsko dolžnost. Še dolgo za tem pogrešamo tako zagretost za ureditev tega žgočega problema, toda zaman. Dopisi kasneje v glavnem togo sporočajo, da se je šola ponovno selila. Nobeden pa se odločno ne zavzema za dokončno ureditev tega vprašanja — niti vodstvo šole, niti MLO Postojna. V takih okoliščinah je ob koncu šolskega leta 1948/49 pred šolo nova selitev, kot je razvidno iz dopisa z dne 8. julija 1949, v katerem Ministrstvo za prosveto sporoča: »... Izpraznite prostore glasbene šole razen enega v katerem vskladiščite inventar ...« Tudi Oblasni odbor Zveze sindikatov, je šoli postal dopis: »Obveščamo vas, da do 1. avgusta 1949 izpraznete

DOM JLA, Ljubljanska cesta. — Ob ustanovitvi glasbene šole je bila stavba namenjena njenim potrebam, a je temu namenu služila le od februarja 1947 do 23. marca 1948

dosedanje prostore ... v katerih je začasno vaša šola. Z preurejenimi prostori bo razpolagala Zveza sindikatov Jugoslavije ...»

Naslednječasne prostore je šola dobila v stari osnovni šoli in sicer: 1 učilnico za skupinski in tri manjše za individualni pouk (adaptacija hodnika). Zaradi pomanjkanja prostorov so eno sobo dobili v Dijaškem domu (INCIS).

Z odhodom ravnatelja Grudna v Ljubljano, je ravnateljstvo prevzel Angel Trojer in s tem tudi pekočo prostorsko problematiko. Na večkratne intervencije na Mestnem LO je bila šola obljubljena dodelitev prostorov v stavbi Oblastnega javnega tožilstva, ki naj bi se preselilo v Gorico. Na žalost pa je tudi tokrat ostalo le pri obljubah. Šola je dalj časa delovala v prostorih stare osnovne šole, ki so bili za to delo neprimerni. To potrjuje tudi poročilo inšpektorice Zorke Bradač (z dne 15. aprila 1954), ko med drugim pravi: »Šola v Postojni ima, kakor vsako leto navam v svojih poročilih, skrajno neprimerne prostore ... Pouk je stalno moten po učencih osnovne šole ...« Iskanje začasnih rešitev pa se je še nadaljevalo. Tako beremo v dopisu z dne 6. decembra 1954, da je šola dobila začasno učilnico za individualni pouk v Domu kulture in sicer za odrski garderobni prostor, ki se je še vedno uporabljal tudi za svoj osnovni namen.

Nič novega ni, ko ob koncu šolskega leta inšpektorica Zorka Bradačeva v svojem poročilu spet ugotavlja žalostno stanje prostorov. Da bi po svoji moči pripomogla reševanju te problematike, se je napotila k tov. načelniku na prosveto in kulturo in pravi: »Opisal mi je vse težave in poizkuse, ki jih je s tem v zvezi podvzel — do sedaj brezuspešno. Potrebna bi bila intervencija tako ravnateljstva glasbene šole in učiteljstva, kakor tudi Društva glasbenih pedagogov in SPK v Ljubljani in Mestnega ljudskega odbora Postojna, da bi končno rešili ta problem.«

Ko danes gledamo na to in beremo o zahtevah občinskega načelnika za kulturo po zunanji intervenciji pri reševanju glasbene šole, ki v svoji dejavnosti ne sega izven občinskih meja in je namenjena vzgoji postojnskih občanov, se ne moremo znebiti vtisa, da so vsi odgovorni dejavniki v občini odlagali to breme iz rame na ramo in gledali na šolo kot na nepotrebno breme. Pri prostorskih dilemah jim je bila vsaka druga dejavnost pomembnejša od glasbene. Tudi vodstvo šole ni pokazalo dovolj moči, da bi intenzivnejše vztrajalo v iskanju rešitev. Prepogosto se je uklanjalo zahtevam po selitvah, ki jim ni bilo videti konca. Celo pismenih odlokov o selitvah ni več, pa saj jih tudi ni treba! Vsak novi prišlek, vsaka nova institucija je imela ab-

solutno prednost in šola se je hote ali nehotе morala ukloniti!? V dopisu z dne 31. maja 1956 zasledimo informacijo, da ima šola v tem šolskem letu (1955/56) prostore v Gregorčičevem dreveredu št. 3 (v sedanji stavbi Milice). Torej ponovna začasna selitev! Tu v sorazmerno dobrih prostorskih pogojih je šola delovala le kratek čas, kot beremo iz obvestila učencem na začetku šolskega leta 1956/57: »Opozarjamo vse učence, da se je Glasbena šola preselila v Tržaško cesto št. 36, I. nadstropje ...« (danes internat Gozdarske srednje šole). Za koliko dni, mesecev, let?

Po 10 letih brezdomskega delovanja, ko je šola že obredla pol Postojne, se je končno nekaj premaknilo, kar je vzpodbujajoče kazalo na možnost trajne rešitve problema. Občinski ljudski odbor Postojna je skupno z glasbeno šolo na seji 27. 2. 1957 sklenil, da reši problem prostorov Glasbene šole v Postojni z adaptacijo bivšega železničarskega kina, ki že dolgo ni več služil svojemu namenu in je bil v zadnjem času celo izpraznjen. Občinska komisija je proučila možnost adaptacije in na osnovi njenih ugotovitev je bila od ObLO izdana 20. 5. 1957 odločba o odobritvi preureditve. Šolski odbor Glasbene šole Postojna je soglašal s pobudo Občinskega ljudskega odbora o ureditvi šolskih prostorov v železničarski dvorani. Na naslednji seji (3. 9. 57) ugotavlja: »Z delom za adaptacijo se iz tehničnih razlogov še ni pričelo. V delu je šole idejni načrt. Vsekakor naj se priprave pospešijo, ker grozi nevarnost, da bo šola ostala brez prostorov.« Tudi seja v marcu 1958 ugotavlja enako stanje. Ravnateljstvo poročilo z dne 26. 6. 1958 prav tako ugotavlja: »Tudi z adaptacijo bivše železničarske kinodvorane, ki naj bi bila dodeljena glasbeni šoli za njene potrebe, se še ni pričelo.« Vse kaže, da po razveljivem in obetavnem začetku nastajajo ovire, ki hromijo nakazano rešitev. Ali so prostorske ali finančne naravne, ni znano. Nedvomno je v tem trenutku vodstvo šole premalo odločeno zahtevalo realizacijo sprejetih sklepov in se je pustilo zavesti obetom, ki pa so iz dneva v dan bili manj realni.

Namesto urejenih prostorskih razmer, čakajo glasbeno šolo v šolskem letu 1958/59, ko se je morala izseliti iz dosedanjih prostorov, ki so se adaptirali za potrebe Gozdarske šole, kar tri selitve, kot je razvidno iz poročila predsednika šolskega odbora. V taki brezizhodni situaciji so bili podani naslednji predlogi šolskega odbora:

— Adaptacija lesenega provizorija (barake);

DIJAŠKI DOM (INCIS), Ljubljanska 30. V teh prostorih je glasbena šola delovala od 23. 7. 1947 do 7. 12. 1947, v šolskem letu 1949/51 do 1951/52 (dve učilnici)

DOM KULTURE, Cankarjeva 1 — V domu kulture je v svojem 30-letnem delovanju glasbena šola večkrat našla svoje zatočišče. Najprej od 9. 4. 1948 do 1. 8. 1949, nato v šolskem letu 1954/55 in 1955/56 in še kasneje v šolskem letu 1958/59 (tri učilnice). Končno si je prav tu, v šol. letu 1975/76, uredila svoje stalne prostore

- izpraznitev dveh stanovanj v stavbi naše učiteljice Sobanove in dodelitev glasbeni šoli;
- ObLO naj posreduje pri SGŠ, ki se jeseni preseli v Postojno, da bi začasno odstopilo 6 do 7 prostorov glasbeni šoli.

Ob koncu navaja: »V kolikor ne bi uspel niti eden zgoraj navedenih predlogov in bi tudi sicer ObLO kot izvršilni organ ne našel primerne rešitve, odklanja šolski odbor vsako odgovornost glede bodočega obstoja Glasbene šole v Postojni«. Da ni bilo to golo dramatiziranje, potrjuje tudi šolsko poročilo Društvu glasbenih pedagogov Slovenije z dne 28. 3. 1959: »Trenutno imamo na razpolago 3 sobe v Domu kulture, eno v bolj oddaljenem provizoriju (baraki) in en pedagog poučuje na svojem domu; pouk nauka o glasbi pa je od maja dalje v učilnici stare osnovne šole.«

Še slabše je bilo v šolskem letu 1959/60, kot lahko ugotavljamo iz poročil šolskega odbora. Štirje pedagogi so poučevali po privatnih stanovanjih po Postojni, skupinski pouk pa je bil verjetno na stari osnovni šoli in pisarna v baraki. V takih okoliščinah je bila v osnovi razvrednotena vsa dejavnost šole. Odnos odgovornih je bil skrajnje mačehovski in ni načina, ki bi tak odnos opravičeval, oziroma ga toleriral. Da bi se brezupno in

sramotno stanje šole izboljšalo, je šolski odbor imenoval tričlansko komisijo, ki naj bi posredovala pri ObLO Postojna za vsajčasne prostore. Obenem pa naj bi posredovala za obljubljenozidavo šolskih prostorov v prizidku Doma kulture, o čemer najObLO izda pismo soglasje.

Ta varijanta rešitve prostorskih problemov je nova, in jo prej ni zaslediti. Tudi ni podatkov, zakaj je propadla, že začetaakcija ureditve šolskih prostorov v železniškem domu.

Vsi sklepi in pritožbe šolskega odbora pa niso rodile sadov. V šolskem letu 1960/61 in 1961/62 je bil pouk še vedno po zasebnih stanovanjih in nič ni kazalo, da bi šola dobila vsajčasne skupne prostore. Na seji 31. 5. 1962 je šolski odbor potrdil pogodbo z upravo Dijaškega doma za eno učilnico za skupinski pouk. Verjetno so je pouk v tem prostoru začel s šolskim letom 1962/63. Decembra pa je šola v isti stavbi pogodbeno najela še en prostor. Tako lahko ugotovimo, da je v tem šolskem letu uporabljala 2 učilnici v Dijaškem domu, vsaj dva učitelja sta poučevala po privatnih sobah, pisarna pa je bila v baraki. Od 15. 10. 1963 je glasbena šola v bivšem dijaškem domu uporabljala že tri učilnice. Do leta 1965 ni bilo prostorskih izboljš-

OSNOVNA ŠOLA, Titov trg, je pogosto nudila zatočišče glasbeni šoli v celoti ali pa samo delno. Najprej od leta 1949 do oktobra 1955, nato od maja 1959 do junija 1960 (ena učilnica) in dalje celotna glasbena šola

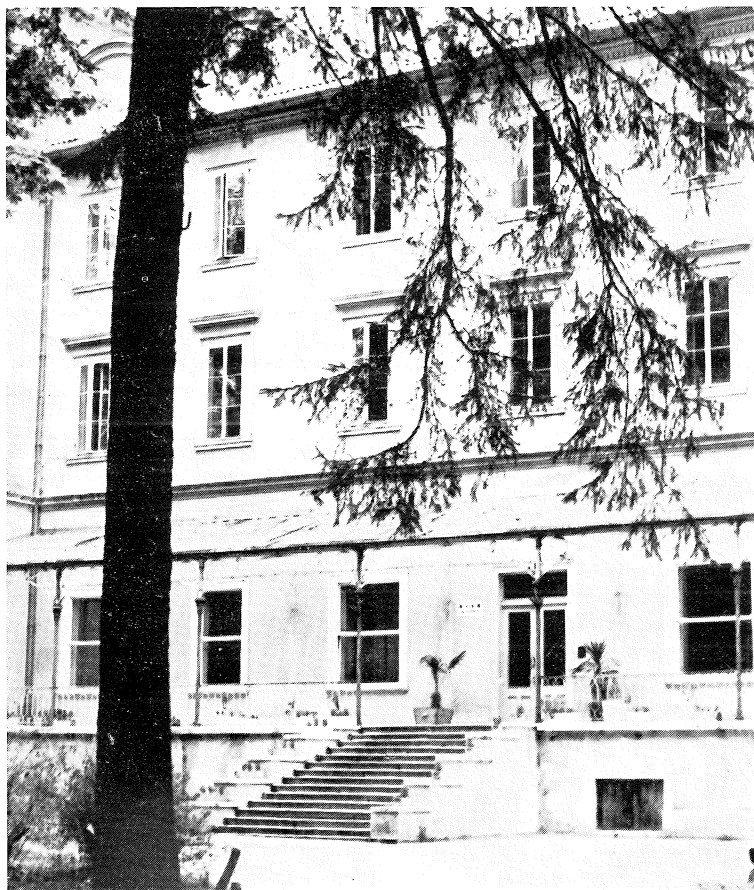

Stavba MILICE, Gregorčičev drevored. V njej je glasbena šola našla primerne a začasne prostore od oktobra 1955 do septembra 1956

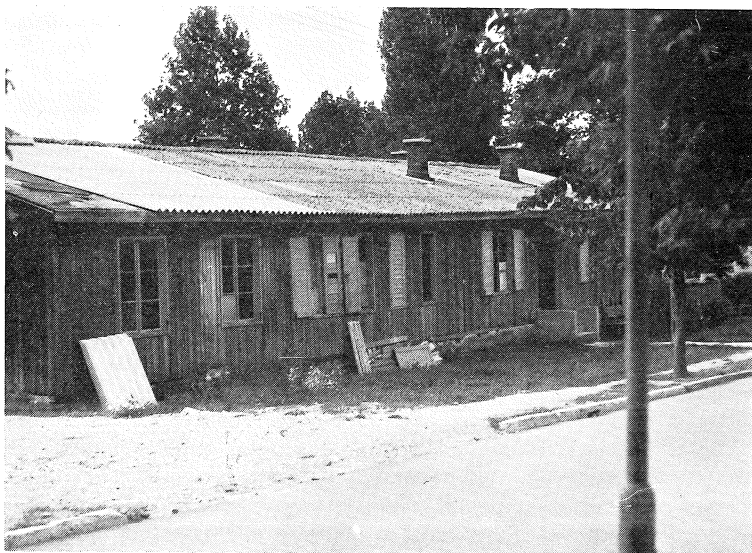
šav in tudi ni podatkov, ki bi kazali na postopno ureditev tega vprašanja — niti v šoli, niti izven nje. V dijaškem domu, kjer je začasno delovala glasbena šola, je bilo v letu 1965 na razpolago še nekaj prostorov, ki jih je glasbena šola s pridom uporabila in dokončno prekinila z delom po privatnih sobah. Od tega leta je tu uporabljala 6 učilnic; pisarno pa je imela še vedno v baraki. S tem se je prostorsko vprašanje vsaj toliko uredilo, da je bila pedagoška dejavnost na enem mestu in je lahko uspešnejše koordinirala svoj program. Iz zapisnika seje Sveta šole dne 29. 6. 1966 je tudi razvidno, da se je zanimala za prostore v bivši stavbi PTT na trgu padlih borcev, ki bi lahko s primerno adaptacijo postali pravi dom šole. Posredovalno vlogo je prevzel tov. Fatur, takratni član Sveta šole. Iz zapisnika istega organa z dne 26. 10. 1966 pa lahko ugotovimo, da se šola zanima tudi za dodatne sobe v bivšem dijaškem domu, kjer že deluje in ki bi eventualno lahko tudi postali, s preureditvijo, primerna trajna prostorska rešitev. Kot danes vidimo ni šola uspela niti v prvem, niti v drugem primeru.

Leta 1968 je zaradi predvidene adaptacije Dijaškega doma, v katerem šola začasno deluje, ponovno problem, kam šola se-

liti. Na seji 19. 6. 1968 so to vprašanje obravnavali in sklenili: ... »naj se vpraša na občinski skupščini za nove prostore.« V decembru istega leta viri omenjajo staro osnovno šolo. Aprila 1969 Svet šole sprejme sklep: »Selitev se kljub neugodnim pogojem nujno izvrši ...«. Prav gotovo je bilo za delo šole ugodnejše v Dijaškem domu, čeprav nekoliko utesnjeno, kot pa v

INTERNAT GOZDARSKE SREDNJE ŠOLE, Tržaška cesta. Pred vselitvijo
Gozdarske srednje šole v prostore bivšega Grand hotela je v njih
od 1956 do 1958 delovala glasbena šola

BARAKA (provizorij) v Gregorčičevem drevoredu 10, kjer je imela glasbena šola pisarno in učilnico v eni sobi od šolskega leta 1958/59 do 1968/69

šolskih prostorih stare osnovne šole. Selitev je šola opravila v juniju 1969. V začetku je imela ob pisarni še dva prostora samo zase, čez eno leto pa ji je ostala le pisarna. Ker je osnovnošolski pouk v dopoldanskem času, je iste prostore popoldne uporabljala naša šola. S tem so bile precej ovirane svobodne aktivnosti osnovne šole, Glasbena šola pa je imela težave z varstvom šolskega instrumentarija. Prav tako ni mogla razviti knjižničarske dejavnosti, neurejeno je bilo vprašanje arhiva, itd. ...

Reševanje vprašanja o prostorski problematiki glasbene šole se je po letu 1972 s prihodom novega ravnatelja, spet poživilo. Že 23. 11. 1972 je delovna skupnost sprejela sklep, da se o prostorskih problemih informira Skupščino občine in družbenopolitične organizacije. Že pred tem, 9. 12. 1971 je Svet za šolstvo, prosveto in kulturo Skupščine občine Postojna sprejel stališče in smernice o rešitvi prostorske problematike glasbene šole v prostorih stare osnovne šole. Tudi 22. 6. 1973 je isti organ obravnaval in potrdil predhodne sklepe; realizacijo pa je prevzel osebno takratni predsednik Fajdiga. Stališče omenjenih orga-

nov je potrdil tudi ožji politični aktiv na sestanku z zainteresiranimi stranmi dne 14. 5. 1974. Skratka, ves družbeno politični aparat v občini je aktivno sodeloval pri iskanju primerne rešitve šolskih prostorov. Prvotni sklepi so se nanašali na del stare osnovne šole, ki naj bi jo preuredili za glasbeno šolo. Vendar je naša šola kasneje sporazumno odstopila od teh sklepov v korist ureditve teh prostorov za Delavsko univerzo. Tako je bilo sklenjeno, da se bo glasbeni šoli uredilo prostore v okviru Doma kulture, ki je bil sorazmerno malo izkoriščen. Kljub nekaterim odporom, je končno, s sodelovanjem vseh dejavnikov, le prišlo do realizacije sprejetih sklepov. Šola je po dolgoletnem upanju, boju in vseh neštetih dilemah našla **svoj krov**, kjer si je končno uredila dostojne prostore in s tem izpolnila osnovni predpogoj svojega obstoja.

Da imamo danes urejene šolske prostore, se imamo med drugim zahvaliti Skupščini občine Postojna in še posebno Občinsko izobraževalni skupnosti in Kulturni skupnosti Postojna, ki sta nas v adaptaciji materialno sicer pa tudi moralno podprli. V nove prostore v Domu kulture, smo se vselili septembra 1975, prav na pragu 30-letnice ustanovitve šole. Končana je bila dolga, trnjena pot in s časom, ki izbriše vse neprijetne spomine, prehaja naša misel v dandanašnji in jutrišnji lepši dan s polno vero in optimizmom.

Ivo Jelerčič

Bivši DIJAŠKI DOM, Prekomorskih brigad 6, v katerem je delovala glasbena šola od šolskega leta 1962/63 do 1968/69

VPIS UČENCEV OD ŠOLSKEGA LETA 1946/47 DALJE

	klavir	godala	pihala	trobila	tolkala	kitara	harmonika	solopetje	SKUPAJ	nauk o gl.	mala šola	SKUPAJ
1946/47	81	9	8	4	—	—	20	3	125	—	—	125
1947/48	73	7	7	5	—	—	11	2	105	—	—	105
1948/49	75	12	4	8	—	—	10	3	112	—	—	112
1949/50	67	20	1	2	—	—	—	—	90	2	—	92
1950/51	110	24	—	—	—	—	1	—	135	—	—	135
1951/52	59	19	1	1	—	—	—	—	80	6	—	86
1952/53	82	19	—	—	—	—	—	—	101	—	—	101
1953/54	88	15	—	—	—	—	—	—	113	10	—	113
1954/55	79	23	2	7	—	—	—	—	111	11	—	122
1955/56	82	23	5	10	—	—	—	1	121	9	—	130
1956/57	83	20	6	6	—	—	—	—	115	8	—	123
1957/58	84	17	3	7	1	—	1	1	114	7	—	121
1958/59	77	16	5	11	1	—	—	1	111	—	—	111
1959/60	83	12	10	8	—	—	28	—	141	5	—	146
1960/61	76	21	9	7	—	1	11	—	125	26	—	151
1961/62	83	15	12	16	—	4	10	—	140	8	—	148
1962/63	65	15	12	12	—	4	21	—	129	1	—	130
1963/64	61	12	14	8	—	6	19	—	120	—	—	120
1964/65	61	10	8	7	—	17	30	2	135	—	—	135
1965/66	53	7	5	9	—	25	44	—	143	4	—	147
1966/67	59	6	5	5	—	22	51	—	148	5	—	153
1967/68	56	5	6	7	—	20	43	—	137	1	—	138
1968/69	51	8	3	7	1	26	35	—	131	1	—	132
1969/70	54	5	14	8	1	16	44	—	142	5	—	147
1970/71	58	6	13	6	—	7	43	—	133	1	—	134
1971/72	57	2	10	4	—	9	36	—	118	1	—	119
1972/73	60	4	5	1	—	11	41	—	122	—	—	122
1973/74	82	5	10	3	—	15	68	—	183	3	35	221
1974/75	96	5	13	2	—	6	71	—	193	—	31	224
1975/76	94	4	24	7	1	14	69	—	213	1	29	243
1976/77	81	3	24	11	—	9	60	—	188	—	—	188
Skupaj	2270	369	239	189	5	212	767	13	4064	115	95	4274

NADALJNJE ŠOLANJE NAŠIH UČENCEV

Čepirlo Mirjana	PA — glasba Ljubljana
Gajič Dragan	čelist, dirigent
Jelinčič Franc	AG — kompozicija Ljubljana in III. stop.
Kobal Joža	Orglarska šola Zagreb, Ljubljana
Kranjec Lilija	AG — klavir Ljubljana
Križaj Vanda	SGŠ — teoretski Ljubljana
Kukec Marinka	SGŠ — violina Ljubljana — dijakinja
Matičič Domen	AG — kompozicija Ljubljana — študent
Matičič Milan	AG — klarinet Ljubljana — študent
Nanut Neda	PA — glasba Ljubljana
Počkaj Emil	SGŠ — teoretski Ljubljana (ni končal)
Rebec Martina	AG — kompozicija Ljubljana — študent
Rebec Mira	SGŠ — teoretski Ljubljana
Rebec Mirjam	
Reja Jurij	VPŠ — glasba Ljubljana, solopetje
Rozman Ana	PA — glasba Ljubljana
Sablič Fikred	AG — flauta Ljubljana
Soklič Rado	PA — glasba Ljubljana
Srebotnjak Alojz	AG — kompozicija Ljubljana
Stele Selma	SGŠ — klavir Ljubljana
Žigon Katja	PA — glasba Ljubljana — študent

NJIHOVA PRISOTNOST V TREH DESETLETJIH

GLASBENI PEDAGOGI

Silič Ivan	od II. 1947 do 5. 5. 47	klavir, nog
Paternost Henrik	od II. 1947 do 1955	klavir, godala, solopetje
	in od 1956 do 1958	
Gruden Ivan	or II. 1947 do 5. 3. 50	(pihala, trobila, harmonika,
		nog in mladinska godba
Trojer Angel	od II. 1947 do 15. 4. 77	godala, kitara, harmonika,
		nog klavir
Soban Božena	od 1947 do 1963	klavir
Reščič Abel	od 1948 do 1950	klavir
Kobe Majda	od 1949 do 1950	klavir
Gorše Sonja	od 1950 do 1950	klavir
Stele Selma	od 1951 do 1955	klavir
Gorjanc Breda	od 1950 do 1952	klavir
Omerzu Renata	od 1952 do 1953	klavir
Slavič Boris	od 1953 do 1955	klavir
	in od 1956 do 1959	
Semeja Valentin	od 1954 do 1955	pihala, trobila
Šimat Vanda	od 1955 do 1958	klavir
Brodnik Jernej	od 1955 do 1955	trobila
Matičič Alojz	od 1955 dalje	trobila, pihala, harmonika,
		tolkala, harmonikarski
		orkester
Križaj Vanda	od 1955 do 1956	
	in od 1959 dalje	klavir, nog, harmonika
Rozman Ana	od 1956 do 1957	
	in od 1960 dalje	klavir, nog
Rotar Franc	od 1957 do 1959	godala
Rebec Mira	od 1957 do 1958	klavir
Morovič Danuška	od 1958 do 1958	klavir
Ivančič Slavko	od 1958 do 1959	godala
Kranjec Lilija	od 1958 do 1959	klavir
	in od 1964 do 1970	
Žerjal Sonja	od 1958 do 1959	klavir
Jelinčič Franc	od 1959 dalje	klavir, harmonika, kitara,
		pihala, nog
Matičič Milan	od 1969 do 1972	pihala
	in od 1974 dalje	
Jelerčič Ivo	od 1972 dalje	nog, harmonika
Čekada Davorin	od 1972 dalje	harmonika, nog, harmonikar-
		ski orkester
Nanut Neda	od 1972 do 1974	mala šola, nog
Matušek Damijan	od 1973 do 1974	pihala
Šuc Danica	od 1973 do 1974	mala šola
Polh Kristina	od 1974 do 1975	mala šola

* nog = nauk o glasbi

Radjenovič Ada	od 1974 dalje	klavir, nog
Trebižan		
Aleksandra	od 1975 do 1976	mala šola
Keser Luka	od 1975 dalje	pihala, harmonika, pihalni
		orkester, kitara
Antonič Zorko	od 1975 do 1976	klavir
Matičič Domen	od 1975 do 1976	nog

RAVNATELJSTVO

Silič Ivan	od 1. 2. 1947 do 5. 5. 1947
Paternost Henrik	od 5. 1947 do 30. 6. 1948
Gruden Ivan	od 1. 7. 1948 do 31. 12. 1949
Trojer Angel	od 1. 1. 1950 do 31. 1. 1972
Jelerčič Ivo	od 1. 2. 1972 dalje

TAJNIŠTVO

Kompara Silvan	od 1946 do 1947
Volarič Stanislav	od 1947 do 1947
Kovšca Cvetka	od 1947 do 1948
Hribar Ivica	od 1950 do 1951
Rozman Ana	od 1956 do 1957
Rebec Mira	od 1957 do 1958
Nardin Herta	od 1962 do 1973
Lipovž Vanči	od 1973 dalje

TEHNIČNO OSEBJE

Fajdiga Elka	od 1947 do 1948
Križman Marija	od 1948 do 1949
Koren Marija	od 1949 do 1949
La Cognata Julka	od 1949 do 1950
Gerželj Marija	od 1963 do 1964
Bombač Ivanka	od 1965 do 1967
Grželj Štefka	od 1965 do 1967
Damej Ivanka	od 1975 dalje

GLASBENA ŠOLA POSTOJNA V ŠOLSKEM LETU 1976/77

UČITELJSKI ZBOR

Oddelek za klavir:

Jelinčič Franc, Križaj Vanda, Radjenović Suada, Rozman Ana

Oddelek za godala:

Trojer Angel

Oddelek za pihala in trobila:

Jelinčič Franc, Keser Luka, Matičič Milan, Matičič Alojz

Oddelek za brenkala:

Trojer Angel

Oddelek za harmoniko:

Čekada Davorin, Jelerčič Ivo, Keser Luka, Matičič Alojz,
Trojer Angel

Oddelek za teoretične predmete:

Jelerčič Ivo, Križaj Vanda, Radjenović Suada

Komorne vaje:

Jelinčič Franc, Rozman Ana

Harmonikarski orkester:

Matičič Alojz

RAVNATELJ: Jelerčič Ivo

TAJNICA — RAČUNOVODJA: Lipovž Vanči

TEHNIČNO OSEBJE: Damej Ivanka

DELOVNA SKUPNOST GLASBENE ŠOLE POSTOJNA

Predsednik: Rozman Ana

Člani: Čekada Davorin, Damej Ivanka, Jelerčič Ivo, Jelinčič Franc,
Keser Luka, Križaj Vanda, Lipovž Vanči, Matičič Alojz, Ra-
djenović Suada, Rozman Ana, Trojer Angel

Člani — predstavniki družbene skupnosti:

Blažina Franka, Breclj Boža, Nanut Neda, Posega Branko

GLASBENA ŠOLA ZVEST SOPOTNIK POSTOJSKEGA AMATERIZMA

Menda ni pretirana ugotovitev, da je bilo kulturno prosvetno življenje v povojnih letih živahnejše, predvsem pa množičnejše in raznovrstnejše, kot pa je že nekaj let nazaj. Za tako stanje najdemo vedno izgovore in opravičila. Resnica pa je, da smo tedaj čutili večjo potrebo po duhovni hrani, ki smo je dobivali predvsem v kulturnih domovih, medtem ko si današnjo »kulturno lakoto« potešimo pred televizijskim sprejemnikom, v gledališke hiše pa zaidemo zaradi tradicije in iz želje po trenutni spremembi.

Tako je bilo tudi v Postojni v prvih povojnih letih. Koliko oblik kulturno prosvetnega izživljanja je bilo prebivalstvu na voljo, koliko prebivalcev je aktivno sodelovalo v številnih društvenih dejavnostih! Na voljo so bile številne amaterske skupine, svoje vrata pa so skromno odpirale tudi poklicne kulturne institucije, ki pa so se hitro tvorno vključile v kulturno prosvetno sodelovanje.

Teh nekaj vrstic posvečamo spominu ene amaterskih skupin: orkestru — ki je bil primer živega in neposrednega sodelovanja s poklicno Glasbeno šolo v Postojni, saj so bili prvi trije ravnatelji tudi njegovi dirigente, oziroma njegovi aktivni glasbeni sodelavci.

V letih 1947/48 se je zbralo nekaj glasbenih zanesenjakov, ki so osnovali »salonski« orkester, ki pa so ga leta 1949 na pobudo Cirila Cvetka ob analizi uspehov tretje republiške revije sindikalno kulturno umetniških društev Slovenije, kot vsi ostali, preimenovali v »mali orkester«.

Orkester je bil amaterska skupina Kulturno umetniškega društva »Stane Semič-Daki«. Pridno je vadił pod vodstvom dirigenta Rika Paternosta, katerega je po nekaj letih nasledil Ivo Gruden, od vsega začetka pa je v orkestru sodeloval tudi Angel Trojer: vsi trije so bili ravnatelji Glasbene šole. V orkestru pa so sodelovali tudi številni gojenci Glasbene šole.

Kvalitetnejša programska izbira je bila tedaj mnogo težja, ker je bila domača tovrstna produkcija še zelo skromna zaradi pomanjkanja originalnih skladb in priredb. Zato je bilo delo dirigentov otežkočeno, saj so bili prepuščeni večinoma sami sebi in svoji iznajdljivosti in sposobnosti. Z veseljem in zadovoljstvom lahko zapišemo, da so vsi trije sodelavci »malega« po-

Salonski orkester kulturno umetniškega društva »Stane Semič-Daki«, Postojna, februarja 1953. — V njem so aktivno sodelovali naslednji učitelji glasbene šole: Paternost Henrik, Gruden Ivan, Trojer Angel in Soban Božena

stojskega orkestra, ki je ob posebnih prilikah, pomnožen s člani vojaškega orkestra štel tudi do 35 godbenikov, svoje naloge in poslanstvo uspešno reševali in tako z glasbo plemenitili bogato kulturno življenje ne samo na Postojnskem, ampak na širšem primorskem prostoru, saj je bil to edini orkester v tem delu svobodne Slovenije.

Številni samostojni koncerti, sodelovanja na prireditvah in proslavah, posebno pa operete so v tistih letih polnile kulturne domove ne samo v Postojni, pač pa tudi v Logatcu, na Rakeku, v Sežani, v Komnu, Tolminu, Solkanu, v Prestranku, Pivki, Ilirski Bistrici in še kje, kjer so postojnski kulturniki tedaj gostovali. To potrjujejo zgovorna dejstva: »Planinska roža« je šla več kot dvajsetkrat preko odra, opereto »Rogaška Slatina« ali »Bombek« si je ogledalo nekaj tisoč ljudi, uspešna je bila izvedba operete »Habakuk«; »Hmeljska princeza« je bila toplo sprejeta, izvajalce spevoigre »Rokovnjači« so gledalci še in še klicali po končani predstavi pred zaveso.

Tako je trajalo polnih deset let. Desetletje trdnega kulturnega sodelovanja, dela obogatene z uspehi.

Naj bi s temi vrsticami ob tridesetletnici postojnske Glasbene šole izrečena zahvala vsem sodelavcem postojnskega orkestra, ki so kot amaterji delovnemu ljudstvu posredovali resnično glasbeno umetnost, istočasno pa naj bo tudi priznanje Glasbeni šoli, ki je bila vseskozi zvest sopotnik postojnskega kulturnega amaterizma.

Lojze Bajc

IN MEMORIAM

»Vsako življenje je večna, nedoumljiva uganka ... uganka, ki doseže svoj konec — smrt. V takem trenutku tehtamo vlogo življenja in pokojnikovega dela.«

To so besede govornika ob krsti našega kolega in tovariša, pokojnega Angela Trojerja. Od njega smo se poslovili v Ajdovščini 15. aprila letos.

Ime Angela Trojerja je tesno povezano z našo glasbeno šolo, saj je na njej delal in učil polnih 30 let. Angel Trojer je delal na Gl. šoli od njene ustanovitve in bil neutrujen pedagog, vzornik, mentor. Mnogo let je kot ravnatelj glasbeno šolo tudi vodil. 30 let je dolga doba! Preživel jo je med nami in se razdajal učencem in nam, sodelavcem. Koliko učencev je končalo šolo

med tem časom! Nekateri so nadaljevali študij in dosegajo vidne uspehe na pedagoškem in ustvarjalnem polju.

Po rodu je Angel Trojer Vipavec, rojen 7. marca 1907 v Ajdovščini. Že zelo zgodaj je občutil vso trdoto tujčeve pesti, ki je dosledno preganjala slovensko besedo in pesem. Tako je že leta 1941 postal aktiven delavec in leta 1944 je stopil v vrste primorskih borcev, kjer je ostal do osvoboditve. Leta 1947 je prišel kot pedagog v Postojno in tu delal vse do smrti.

Bil je vsem vse, delaven in vztrajen do konca. Povsod, kjer je bilo treba zaorati, je zastavil svoje tiho, a vedno snujoče in uspešno delo. Plemenitila ga je ena izmed najlepših umetnosti — glasba, za katero je živel in delal. Pri vseh dejavnostih glasbene šole v Postojni in v ljudskoprosvetnih dejavnostih ni nikoli odrekel svojega dela, svoje ljubezni do glasbe. Prav v tem smislu smo se 15. aprila poslovili od njega z zahvalo za nevsiljivo toda vztrajno in za vso glasbeno vzgojo, ki nam jo je posredoval s svojim tihim življenjem.

In tako lahko le sklenemo: Nobeno delo in nobena še tako tiha človeška dejavnost ne umre za vedno; saj jo sprejemajo drugi in se bogate ob tem.

Franc Jelinčič

K A Z A L O

	Stran
Ob 30-letnici Glasbene šole v Postojni	7
Trideset let	8
Misli in spomini	9
Po sledih 30-letnega dela	12
Naš dom je Postojna	28
Vpis učencev od šol. leta 1946/47 dalje	39
Nadaljnje šolanje naših učencev	40
Njihova prisotnost v treh desetletjih	41
Glasbena šola Postojna v šolskem letu 1976/77	43
Glasbena šola zvest sopotnik postojnskega amaterizma	44
In memoriam	47

Izdala Glasbena šola Postojna
 Uredil Ivo Jelerčič
 Tisk: GP »Soča«, Nova Gorica
 Maj 1977
 Naklada 700 izvodov